

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
dimensionering@sst.dk

Vedr. sagsnummer 06-0101-953

Høringssvar fra Aarhus Universitet, Health over udkast til dimensionering af speciallægeuddannelsen 2026-2030

Fakultetet Health, Aarhus Universitet, takker for muligheden for at give høringssvar i forbindelse med dimensionering af speciallægeuddannelsen 2026-2030.

Fakultetet anerkender, at det er et vanskeligt arbejde at estimere det fremtidige behov for speciallæger, og at der vil være mange usikkerheder i prognoserne. Dette er yderligere accentueret af Regeringens sundhedsreform. Fastsættelse af antal speciallæger på landsplan bør forudgås af grundige behovsanalyser og disse burde i højere grad indtages ved dimensioneringen af medicinuddannelsespladser.

Med aftalen om Sundhedsreform 2024 etableres flere medicinuddannelsespladser på landsplan, hvorved der vil blive et større behov for speciallæge uddannelsesforløb. Det bliver videreuddannelsesregionernes opgave at håndtere opgaven med at sikre tilstrækkelig kapacitet, om end det øgede optag først vil slå igennem på videreuddannelsesområdet i 2031-32.

I forlængelse af Sundhedsreformen 2024 skal det fra Fakultetets side understreges, at der fortsat er behov for en forskningsbaseret udvikling af forebyggelse, diagnose, behandling og rehabilitering udført af læger. Den akademiske lægerolle skal derfor fastholdes.

Der er visse specialer, som tiltrækker de studerende og yngre læger i højere grad end andre specialer. Fakultetet ønsker at understøtte, at de studerende finder interesse for specialer, som skal styrkes f.eks. psykiatri og det almen medicinske område således, at Health uddanner kandidater, der kan bidrage til at implementere sundhedsreformen.

Dekanatet, Health

Lise Wogensen Bach
Prodekan

Dato: 2. december 2024

Sagsnr. 2024-0753516

Side 1/4

Fakultetet har følgende bemærkninger til spørgsmålene:

Side 2/4

Spørgsmål 1: Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet og efterspørgslen på speciallæger?

Det er evident, at der mangler speciallæger indenfor en række specialer herunder psykiatri og almen medicin. Inden for disse to specialer mangler der også speciallæger med forskningskompetencer, der kan bidrage til at styrke forebyggelse, diagnostik og behandling til gavn for patienterne.

Spørgsmål 2: Er der særlige regionale forskelle i efterspørgslen og udbuddet, som den kommende dimensioneringsplan skal tage højde for?

- Der er fortsat en betydelig mangel på speciallæger i yderområder, og der ses ikke umiddelbart tegn på bedring.
- Ser man på aldersfordelingen af speciallæger i de enkelte regioner, er den procentvise del af speciallæger over 60 år relativt højt i alle regioner, og der vil derfor kunne forventes en stor efterspørgsel efter nyuddannede speciallæger de kommende 10-15 år. Den nyeste vurdering fra Region Midtjylland lyder på, at 8 kommuner er lægedækningstruede for 2023-2025.
- Med aftalen om Sundhedsreform 2024 vil der blive et stort behov for speciallæger i almen medicin, og derfor bør der allerede nu oprustes på den front. Udfordringerne med at leve op til intentionerne i reformen vil blive størst i de områder, der i forvejen er presset. Dette kan blive forstærket af tanker om en differentiering i antallet af patienter pr. praksis afhængig af sygdomsbelastningen i befolkningen, som yderligere vil øge behovet for alment praktiserende læger i de i forvejen belastede områder.

Spørgsmål 3: Vurderes udviklingen i efterspørgslen af speciallæger de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. hovedscenariet i de nye prognosefremskrivninger? Med hvilken begrundelse?

Set i lyset af aldersfordelingen for speciallæger generelt vil der ske et stort aftræk mod pension i de kommende 10-15 år, da ca. 20 % af speciallægerne i alle regioner på tværs af specialer er over 60 år. Der er væsentlige forskelle mellem specialerne og enkelte specialer vil rammes væsentligt hårdere end andre. Optimalt ville der derfor i en afgrænset periode skulle uddannes flere speciallæger i de kommende 10-15 år for derved at skabe en mere jævn aldersfordeling med et mindre konstant aftræk mod pension.

Spørgsmål 4: Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for speciallæger?

Derudover er der mange forhold, der skal medtænkes i udbuddet af speciallæger:

- At indvandring af læger fra udlandet uden speciallægeuddannelse kan sætte pres på videreuddannelsen. Omvendt vil udvandring af danske kandidater før speciallægeuddannelsen virke modsat. Begge dele er vanskelige at forudse og

er afhængig af arbejdsmarkedets udvikling for læger i Danmark og antallet af uddannede læger fra universiteterne.

Side 3/4

- At flere læger ønsker at arbejde på deltid, for nuværende især blandt speciallæger i almen medicin, men det italesættes i stigende grad også i andre specialer end almen medicin.
- At den politiske styring af antallet af studerende på de enkelte universiteter, hvor man ønsker en geografisk fordeling, tilgodeser visse dele af Danmark og kan have betydning for valget af uddannelsesstillingerne. Der skal i denne sammenhæng gøres opmærksom på, at ændringer på uddannelser, som bygger på et tæt samarbejde med det danske hospitals- og sundhedsvæsen, kræver tid til planlægning og det er derfor betydeligt sværere at foretage ændringer fra et år til et andet.
- At dimensioneringen ikke kun skal ses i lyset af det offentlige sundhedsvæsens behov. Inden for nogle specialer er en vis andel af lægerne, der søger over i den private sektor f.eks. inden for det gynækologiske-obstetriske speciale, anæstesi og ortopædkirurgi plastikkirurgi. Hertil kommer, at industrien (ud over privathospitalerne) også efterspørger læger.
- At der inden for alle specialer skal afsættes tid til udvikling af faget dvs. forskningsaktiviteter og uddannelse. Dette især inden for det almen medicinske og psykiatriske område.
- At der vil ske en øget specialisering i sundhedsvæsenet, hvor nye behandlinger vil blive tilbudt og efterspurgt af patienterne og der vil komme et krav fra patienterne om at blive set af en specialist i stedet for en almen praktiserende læge samtidig med at det bliver tiltagende vanskeligt at være generalist, da sygdomsspektret og behandlingerne bliver tiltagende specialiseret.
- At der vil blive behov for bredt uddannede speciallæger inden for intern medicin, idet:
 - Der vil ske demografiske ændringer, der betyder at vi får en stor gruppe ældre, der selv om de er relativt raske vil få maligne sygdomme og samtidig have en lang række kroniske lidelser som f.eks. slidgigt, som de ønsker behandlet.
 - Den stigende levealder vil medføre at en stigende andel af befolkningen lever med multimorbide sygdomme, der ikke kan håndteres i almen praksis alene.

Venlig hilsen

Side 4/4

Lise Wogensen Bach
Prodekan